

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt under året. Hur förvaltningens arbetet har utförts beskrivs utförligt under respektive nämndmål som är kopplat till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Köpt energi (GWh)						1,745 GWh	1 880 GWh	2016

Nämndmål:

Verksamheten använder energi på ett hållbart sätt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Energieffektiviseringar minskar energianvändningen i den egna verksamheten.

Analys

Förvaltningen fortsätter arbetet med att energieffektivisera verksamheten och har under året prioriterat utbyte av gamla belysningsarmaturer till energisnåla LED-armaturer. Hittills under året har åtgärder genomförts vid Hässelby Torg 10, med demontering samt byte av armaturer i konferensrum, korridorer och arbetsrum. Fler ledarmaturprojekt är inplanerade under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för

verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktivitet genomförs enligt plan, att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elbilar	63,16 %			61,9 %		40 %	14 %	Halvår 1 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykel- pendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Resor och transporter i förvaltningens regi är effektiva och hållbara

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningens bilpark minskar. Elcyklar/cyklar finns som alternativ till bil.

Analys

Arbetet med att minska och samordna fordonsparken samt ersätta med miljöklassade bilar fortsätter i den takt som medges utifrån tecknade avtal. Förvaltningen har sammanlagt 19 bilar, ytterligare en bil kommer att avyttras under året. En ökande efterfrågan finns för att använda de elcyklar som köpts in till förvaltningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Nämndmål:

Park- och naturmarksområden bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Råcksta träsk sköts i enlighet med fastställd skötselplan. Promenadslingan runt Råcksta träsk är renoverad.

Analys

De planerade åtgärderna i anslutning till Råcksta Träsk ska samordnas med ett projekt initierat av Stockholm Vatten. Projektet omfattar flera sjöar varav Råcksta Träsk är en. Ett första möte genomfördes i september. Ett lokalt åtgärdsprogram, med påverkansanalys och förslag till åtgärder mot övergödning, miljögifter och förändrade habitat genom fysisk påverkan, ska tas fram. Åtgärdsprogrammet färdigställs under 2017.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målet för stadsdelsnämndens indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Avfall från verksamheten nyttiggörs

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enheter som serverar/tillhandahåller livsmedel och där det är praktiskt genomförbart, sorterar ut sitt matavfall till biologisk behandling. Vid nyproducerade förskolor används Stockholmsmodellen med separation av matavfall och fett i avloppssystemet för vidare transport till biogasanläggning och utvinning av biogas.

Analys

Enheterna fortsätter att planera inköp, tillagning och servering av mat på ett sätt som minskar mängden matavfall. Vid förskolorna uppmuntras barnen att ta flera små portioner åt gången vilket har resulterat i att matsvinnet vid dessa enheter har blivit mindre.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling						30 %		2016

Nämndmål:

Inwånarna ges möjlighet att främja en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet platser för stadsodling ökar. Förvaltningens informationsinsatser om hållbar utveckling ökar. Stadsdelsnämnden är involverad i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum.

Analys

Förvaltningen förstärker ekosystemtjänsterna i park- och naturmarksområden, genom att erbjuda invånarna möjligheter till stadsodling på utvalda platser i odlingspallar. Under denna sommar erbjöds även förvaltningens förskolor och parklekar att utveckla verksamheten med odlingspallar för egen odling. Totalt utplacerades 130 odlingspallar, 100 fler än säsongen 2015, fördelat mellan utvalda parker, förskolor samt parklekar.

Under sommaren har 4 parklekar blivit grönflagg certifierade.

I det pågående arbetet avseende stadens "Program för avfallshantering" genomför trafikkontoret för närvarande en upphandling av solcellskomprimerande skräpkorgar där förvaltningen deltar, utvärdering pågår och tilldelningsbeslut väntas komma under september. Avsikten är att dessa i första hand ska placeras vid strandbad och plaskdammar. Därutöver har trafikkontoret inledningsvis placerat ut nya källsorteringsmoduler med fraktionerna färgat glas, ofärgat glas, papper, plast och övrigt avfall, på Hässelby Torg och vid Maltesholmsbadet. Syftet är att öka källsorteringen på allmän platsmark.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fler möjligheter till stadsodling tillskapas inom stadsdelsområdet.	2016-01-01	2016-10-31	
Stadsdelsförvaltningen anordnar temadag för invånarna om hållbar livsmiljö.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys			
Temadagen är framflyttad och kommer att genomföras under hösten 2016.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:
2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola						100 %	50 %	2016
Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB)						80 %	40 %	2016
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.						35 %	35 %	2016

Nämndmål:

Barn och unga vistas i kemikaliesmart förskola och parklek

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskole- och parkleksverksamheten genomför samtliga åtgärder på nivå 1 i enlighet med kemikaliecentrums framtagna vägledning.

Analys

I samtliga förskoleenheter har utbildningsinsatser av personal genomförts med hjälp av kemikaliecentrums framtagna webbutbildning för en kemikaliesmart förskole- och parkleksverksamhet. Även parkleksverksamhetens enheter har påbörjat vidareutbildningen av

sin personal.

Utifrån tidigare beviljad budgetjustering för åtgärder avseende målet om en giftfri miljö är inköp av porslin och byte av vilmadrasser prioriterade åtgärder vid förskoleenheterna.

Nämndmål:

Vid inköp väljer verksamheten varor och tjänster som är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen inköp av ekologiska livsmedel/kostentreprenader uppgår till minst 35 procent.

Analys

Verksamheten köper i allt större omfattning ekologiska livsmedel och minskar användandet av miljö- och hälsofarliga produkter och varor. Förvaltningen anslöt i maj till stadens tjänst att göra inköp genom e-handel. Inför detta fick förvaltningens inköpare utbildning i det webbverktyg som används. I samband med utbildningen framhölls vikten av att köpa miljömässigt hållbara varor. I det nya webbverktyget är alla KRAV- märkta varor lätta att hitta vilket gör att det nu är enklare att göra rätt inköp.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Nämndmål:

Inomhusmiljön i förvaltningens verksamhetslokaler är sund

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Verksamhetens lokaler uppfyller stadens krav på sund inomhusmiljö.

Analys

Förvaltningen kom i juni överens med fastighetsägaren till förvaltningskontoret på Hässelby torg om att låta genomföra en ombyggnad på plan 2 under sommaren 2016. Syftet är att skapa en god arbetsmiljö vad gäller akustik och ljus i kontorslokaler och matsal.

För att skapa en välkomnande reception med bibehållen säkerhet för såväl besökare som medarbetare har förvaltningens reception på Hässelby torg gjorts om.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt under året. Hur förvaltningens arbete har utförts beskrivs utförligt under respektive nämndmål som är kopplat till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,39 %	2,17 %	2,62 %	2,68 %	2,3 %	2,7 %	1,9 %	Tertial 2 2016
● Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,69 %	1,5 %	1,89 %	1,89 %	1,7 %	1,8 %	1,2 %	Tertial 2 2016
● Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	31 st	10 st	21 st		32 st	32 st	750	Tertial 2 2016
● Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm Matchar	28 st	6 st	22 st	20 st	50 st	50 st	500 st	Tertial 2 2016
● Antal tillhandahållna platser för feriejobb						400 st	10 000 st	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	16				16	16 st	800 st	Tertial 2 2016
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi				1 080 st		1 000 st	8000 st	2016

Under sommaren har 969 ungdomar erhållit feriearbete. Under höst- och/eller jullov kommer ytterligare ungdomar att anställas. Bedömningen är att helårsmålet kommer att uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31	
Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	
Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgsaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31	
Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder	2016-01-01	2016-12-31	
Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Fler invånare i stadsdelen är självförsörjande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar och uppgår till högst 2,7 %. Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar och uppgår till högst 1,8 % av samtliga vuxna invånare.

Analys

Försörjningsstöd och arbete för att fler ska bli självförsörjande

Antalet bidragshushåll har minskat under året från 948 hushåll i januari till preliminärt 831

hushåll i augusti. En positiv utveckling konstateras också när det gäller unga vuxna i åldern 18-24 år där antalet personer som uppbär försörjningsstöd har minskat från 101 personer i januari till 75 personer i juli. Den främsta orsaken till att ärenden avslutas är att personer får arbete och blir självförsörjande.

Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat något men en betydande del av dessa personer står långt ifrån arbetsmarknaden och har svårigheter att erhålla arbete på grund av bland annat språksvårigheter, sjukskrivning och socialmedicinska orsaker. Som ett led i att bli självförsörjande erbjuds arbetsträning och arbetslivsinriktad rehabilitering vid Arbetsforum, förvaltningens egen verksamhet för arbetsträning. Under januari - juli har 42 personer haft arbetsträning och 28 personer har haft Offentligt Skyddad Anställning (OSA). Sammantaget har 13 personer avslutats och är självförsörjande genom arbete eller annan egen försörjning. Sex personer har fått insatser från Jobbtorg eller arbetsförmedlingen.

Arbetsforum har också gjort fördjupade utredningar av arbetsförmågan hos 16 personer som är långtidssjukskrivna och saknar aktivitet i någon form. Av dessa har 5 personer fått hjälp att ansöka om sjukersättning och andra har fått arbetsträning eller andra insatser för att på sikt bli självförsörjande.

Arbetsforum har genom Arbetsförmedlingen fått möjlighet att anvisa personer till anställning inom Samhall. Varje anställning på Samhall föregås av en månads praktik. Hitintills har tre personer fått anställning och tre personer har praktik. Ytterligare personer väntar på att få anställning på Samhall under hösten.

Förvaltningen erbjuder i samarbete med Jobbtorg visstidsanställningar numera kallade "Stockholmsjobb" motsvarande 16 helårsplatser till personer som varit arbetslösa under lång tid. Målsättningen är att stärka individens anställningsbarhet samt öka individens förutsättningar att bli självförsörjande. Anställningen pågår i 6 månader och kan förlängas i ytterligare 6 månader. Arbetsplatserna är i huvudsak inom äldreomsorg och förskola. Under januari - juli har 31 personer varit anställda, 21 kvinnor och 10 män. 15 personer har pågående anställning. Av de 16 personer som här avslutat sin anställning har 5 personer fått anställning och en person har påbörjat utbildning. Visstidsanställningarna har för flera personer resulterat i att de kommit närmare arbetsmarknaden. Ingen av de som avslutat sin anställning har sökt ekonomiskt bistånd. Genom Arbetsförmedlingen kommer förvaltningen ha möjlighet att erbjuda ytterligare arbetsmarknadsåtgärder i form av så kallade "Extra tjänster". 30 långtidсарbeitslösa erbjuds arbete och ersättning upp till två år för att bryta arbetslösheten och få möjlighet till egen försörjning.

I samverkan med utbildningsförvaltningen Svenska för invandrare (SFI), Jobbtorg och Arbetsförmedlingen påbörjades under våren ett arbete för att personer som uppbär försörjningsstöd och har studerat vid SFI mer än 2 år ska komma ut i arbete och bli självförsörjande. Bakgrunden till detta var bristande uppföljning av de studieplaner som upprättats av SFI samt att praktikplatserna sällan resulterade i en anställning, främst på grund av deltagarnas dåliga kunskaper i svenska. Femton personer, elva kvinnor och fyra män, erbjöds att delta i en särskild undervisningsgrupp inom SFI. Syftet är att komma fram till en utbildningsmetod som ska förkorta utbildningstiden och leda till att personer kommer ut på arbetsmarknaden. Tio av de femton personer som erbjödits att delta i denna utbildningsgrupp avslutades redan i inledningsskedet då det fått arbete eller hade annan planering i samverkan med annan myndighet. Fem fullföljer utbildningen enligt plan. För att lyckas med detta

projekt ser förvaltningen behov av att det finns en tydlig projektledning som kan leda och hålla samman arbetet mellan de olika myndigheterna och samverkanspartners. I annat fall finns risk för att arbetet inte fullföljs under en längre tid.

Under året har 161 hushåll fått stöd i form av budget- och skuldrådgivning varav barnfamiljerna utgör 27 procent. Fördelning har i stort sett varit jämn mellan kvinnor och män. Tillgängligheten till budget- och skuldrådgivning är god och en tid för samtal kan erbjudas inom en vecka. Budget- och skuldrådgivning erbjuds 2 timmar i månaden utan tidsbokning på mötesplatsen Bibblerian.

En enkätundersökning genomfördes vid Mottagnings- och serviceenheten under två i veckor i juni. Personer som kontaktade förvaltningen på telefon för ansökan om ekonomiskt bistånd tillfrågades om att svara på några frågor om hur de upplevde tillgängligheten och bemötandet. Totalt tillfrågades 53 personer om att delta i undersökning varav 34 tackade ja till att delta. Resultatet visar att flertalet upplevde att det är lätt att komma i kontakt med socialsekreterare och att den information de fick såväl skriftlig som muntlig är ganska lätt att förstå. Förvaltningen kommer att göra nya uppföljningar på liknande sätt längre fram. En utmaning är att få en ökad svarsfrekvens.

Stockholms stad kommer under hösten 2016 göra en stadsövergripande brukarundersökning till personer som har försörjningsstöd. Resultatet av undersökningen beräknas kunna redovisas i verksamhetsberättelsen.

Samverkan med näringslivet

Näringslivsrådet planerar för årets andra företagarkväll som ska genomföras den 4 oktober. Till arrangemanget kommer stadsdelens företagare att bjudas in och ta del av information som berör trygghetsfrågor kopplat till näringslivet. Till mötet är bland annat polisen inbjuden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
En brukarundersökning genomförs för att ta reda på hur för försörjningsstödstagare upplever kontakten och tillgängligheten med förvaltningen.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Stockholms stad ska under hösten genomföra en brukarundersökning för hela staden. Resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen.			
I samarbete med Jobbtorg utvecklas metoder för uppföljning av personer som studerar vid SFI.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats under våren med en kartläggning av personer som studerat mer än 2 år vid SFI och som uppbär ekonomiskt bistånd. Individuella insatser planeras för deltagarna och arbetet fortsätter under hösten.			
Inventering av angelägna frågor för det lokala näringslivet i samverkan med Hässelby-Vällingby företagarförening.	2016-01-01	2016-06-30	
Analys Näringslivsrådet har tillsammans med Hässelby-Vällingby företagarförening inlett arbetet med att inventera och prioritera angelägna frågor näringsliv, politiker och förvaltning ska samverka kring. Arbetet fortlöper kontinuerligt.			
Näringslivsrådet bjuder in till två arrangemang.	2016-01-01	2016-06-30	
Analys Förvaltningen har under våren genomfört en företagarkväll. Förvaltningen har i slutet av sommaren genomfört arrangemanget Lotsen bjuder in i samverkan med SBR (Stockholm Business Region)			
Samverkansformer mellan försörjningsstödsenheten och utredningsenheten för barn och unga utvecklas för att uppnå en	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
helhetssyn i arbetet med familjer med barn och unga.			

Nämndmål:

Ungdomar erbjuds feriearbeten

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

85 % av enheterna tar emot feriearbetare. Antal ungdomar med funktionsnedsättning som erbjuds feriearbeten ökar. Andelen avhopp och sena återbud minskar jämfört med 2015.

Analys

Till och med tertial två har 969 ferieungdomar anställts, 1175 har erbjudits feriearbete och 206 har tackat nej. Könsfördelningen mellan de ungdomar som har anställts är jämn - 486 pojkar och 483 flickor. Förvaltningen planerar att anställa ytterligare ungdomar under kommande höst- och/eller jullov och bedömningen är att årsmålet om 1000 ungdomar kommer att uppnås.

Förvaltningen har fått in 16 intyg om funktionsnedsättning som komplement till feriearbetsansökningarna. Av dessa avser 10 flickor och 6 avser pojkar. Samtliga har fått ett erbjudande om feriearbete.

Flertalet av förvaltningens feriearbetsplatser finns inom förskolan och äldreomsorgen men allt fler feriearbeten erbjuds inom ramen för olika projekt inom och utom stadsdelen. Nytt för i år var t ex projekt "sommar på torget" där 18 ferieungdomar var med och drev olika öppna aktiviteter på Hässelby torg. De fick därmed möjlighet att både "smaka på" på projektledning och lära sig en del om bemötande och kultur, se goda exempel under mål 1.3. Ett annat projekt i stadens regi var Ungdomskommissionen som under tre veckor gjorde en undersökning kopplad till det lokala utvecklingsprogrammet. Tio ungdomar deltog i projektet från Hässelby-Vällingby. Ungdomarna arbetade med frågeställningen "Vilka aktörer ansvarar för tryggheten i Hässelby-Vällingby och hur samspelar de med civilsamhället?" Ungdomarnas arbete utmynnade i en rapport och en presentation på stadsdelsförvaltningen. Resultatet är införlivat i det lokala utvecklingsprogrammet.

Satsningen på feriearbeten inom olika projekt i samverkan med civilsamhället fortsätter då detta bedöms ge mervärde för såväl ungdomar som stadsdelen. Förvaltningens bedömning är att feriearbetsverksamheten överlag fungerat bra både vad gäller arbetsplatser och samverkan med andra verksamheter, förvaltningar och bolag i Stockholms stad. Andelen avhopp och sena återbud ligger på samma nivå som föregående år. Handledarutbildning och tydligare arbetsbeskrivningar kan utvecklas ytterligare inför nästa år.

Feriearbetsverksamheten kommer organisatoriskt övergå till avdelningen Medborgarservice och fritid vars uppdrag är utåtriktade verksamheter, samverkan med civilsamhället, fritids- och kulturverksamheter samt trygghetsskapande insatser. Det innebär att en handläggartjänst flyttas från personalavdelningen till den nya avdelningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheterna tar emot feriearbetare.	2016-01-01	2016-12-31	
Förvaltningen erbjuder feriearbeten under sommarlov.	2016-01-01	2016-12-31	
Ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete (program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Utbildning erbjuds till feriearbetsplatser och handledare.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen följer verksamhetsplanen och bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för alla kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året utom en och att det tillhörande nämndmålet bedöms nås under året. Indikatorn *Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar* bedöms uppnås delvis. Avvikelsen beskrivs under indikatorn nedan.

I föreliggande prognos redovisas ett prognostiserat resultat, efter pågående respektive planerade budgethållnings- respektive effektiviseringsåtgärder, i balans med budget efter resultatdispositioner. Förvaltningen följer den av nämnden i verksamhetsplanen beslutade åtgärdsplanen och arbetar med ytterligare åtgärder för att upprätthålla respektive nå budgetbalans totalt sett. Utfall för perioden januari-augusti, prognostiserat helårsresultat, verksamhets specifika nyckeltal samt de ytterligare åtgärder som planeras för att uppnå målet om en budget i balans redovisas under rubriken *Uppföljning av driftbudget* nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,97 %		100 %	100 %	Tertial 2 2016
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,1 %			99,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2016
Analys								
Prognostiserat resultat före resultatdispositioner är ett underskott om 2,0 mnkr vilket motsvarar prognostiserat användande av resultatfonder.								
Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

Verksamheten är kostnadseffektiv och ger effekt för enskilda och invånare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det ekonomiska utfallet är i balans med budgeten. Svarsfrekvensen i brukarundersökningar ökar jämfört med förra året. Andelen nöjda invånare, omsorgstagare, brukare, föräldrar till barn i förskolan och andra som kommer i kontakt med verksamheten ökar i jämförelse med förra året.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås under året. Bedömningen baseras på resultatet av det arbete som utförts under perioden, på att förväntat resultat och målen för indikatorerna bedöms nås under året och att aktiviteterna genomförs enligt plan. Förvaltningen gör bedömningen att det ekonomiska resultatet vid årets slut är i balans efter åtgärder och resultatdispositioner.

Förvaltningen har i samarbete med Bromma stadsdelsförvaltning genomfört utbildning för att utveckla arbetet med internkontroll samt implementera nämndens nya system för internkontroll. Arbetet sker i samverkan mellan förvaltningens olika avdelningar. I juni genomfördes en workshop där nyckelfunktioner från samtliga avdelningar gemensamt arbetade med utveckling av väsentlighets- och riskanalys. Efter workshopen har arbetet med att utveckla väsentlighets- och riskanalysen fortsatt för att ytterligare höja kvaliteten. Under hösten fokuserar förvaltningen på att stötta enheterna i deras arbete med internkontroll. Förslag till ny internkontrollplan överlämnas till nämnden i samband med verksamhetsplan 2017.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Enheternas stöd av de administrativa funktionerna följs upp.	2016-03-01	2016-10-31	
	Enhetschef ska öka kunskapen hos medarbetarna kring hur verksamheten finansieras.	2016-01-01	2016-06-30	
	Ett system för uppföljning av äldreomsorg som granskar kvalitet, har en stödjande roll och sprider goda exempel tas fram.	2016-01-01	2016-09-30	
	Nämndens nya system för internkontroll implementeras i verksamheten.	2016-01-01	2016-06-30	
Analys				
I syfte att implementera nämnden system för internkontroll och säkerställa en god kvalitet i förvaltningens väsentlighet- och riskanalys har samtliga avdelningar deltagit i utbildning och gemensamt tagit fram en ny väsentlighets- och riskanalys. Arbetet beskrivs utförligare ovan under nämndmålet.				

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås delvis under året på grund av att kommunfullmäktiges tillhörande mål för verksamhetsområdet *Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor* endast bedöms uppnås delvis. Att nå målet för sjukfrånvaron är en fortsatt utmaning. Avvikelsen beskrivs under kommunfullmäktiges mål. Hur förvaltningens arbete har utförts beskrivs utförligt under respektive nämndmål som är kopplat till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten har ett jämställdhetsperspektiv

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Statistik från brukarundersökningar redovisas och analyseras uppdelat efter kön.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås under året. Bedömningen baseras på det arbete som utförts under perioden, på att förväntat resultat bedöms nås under året och att aktiviteterna genomförs enligt plan.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att jämställdhetsintegrera hela verksamheten. Ett led i arbetet är att alla enheter till tertialrapport 2 har börjat arbeta med jämställdhetsanalys av könsuppdelade resultat. Arbetet med att jämställdhetsintegrera verksamheten pågår fortlöpande. Under hösten fördjupas arbetet med medarbetarna på försörjningsstödsenheten i

det pilotprojekt förvaltningen startade under våren.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I dialog med besökare eller invånare tar verksamheten reda på, där det är möjligt, i vilken omfattning kvinnor och män respektive flickor och pojkar uttrycker sin mening om verksamhetens eller stadsdelens utveckling.	2016-01-01	2016-12-31	
Resultat av brukarundersökningar redovisas och analyseras uppdelat efter kön.	2016-01-01	2016-12-31	
Öka kunskapen om jämställdhet hos ledning och medarbetare.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls delvis

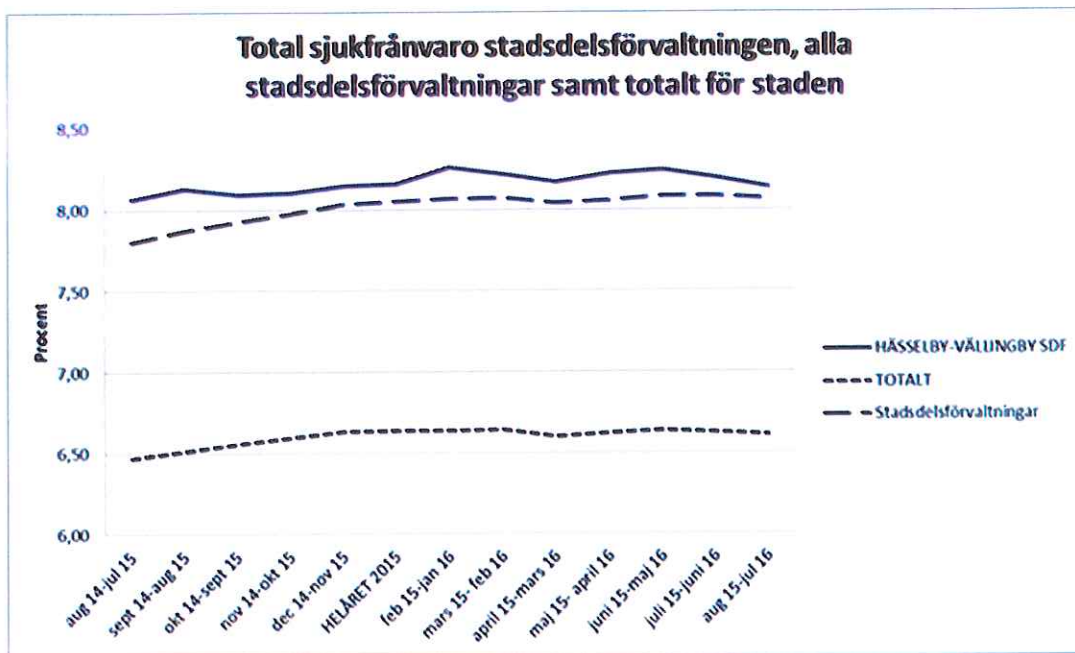
Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås delvis under året.

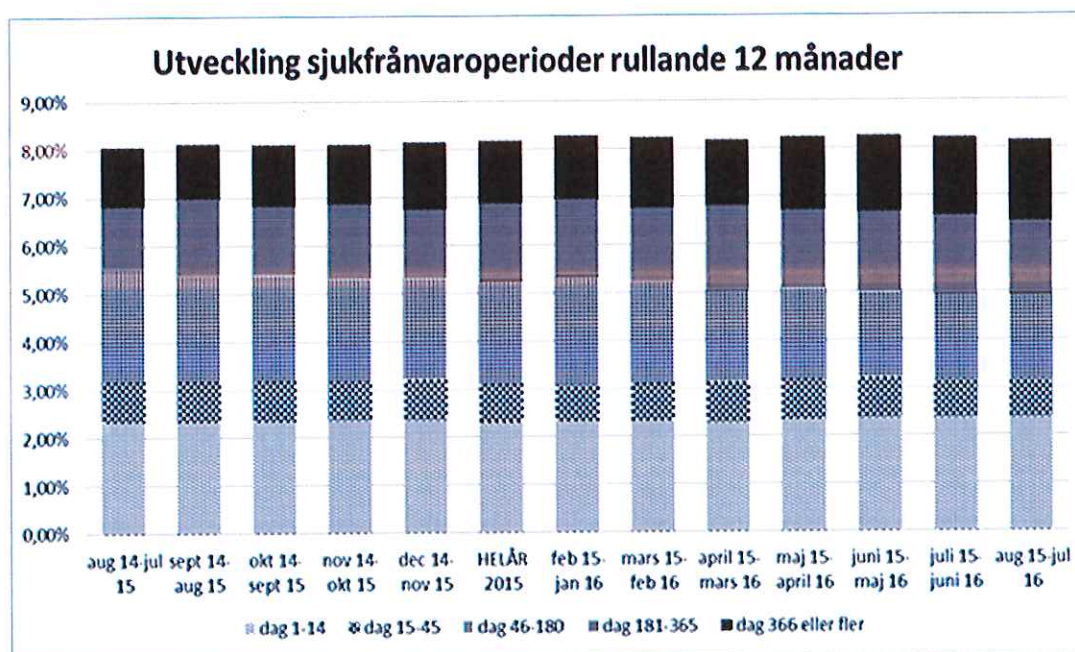
Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att alla mål för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året förutom en och att ett av två tillhörande nämndmål bedöms nås helt under året, ett nämndmål nås delvis. Målet för indikatorn *Sjukfrånvaro* nås endast delvis vid periodens uppföljning och prognosen är att årsmålet inte kommer att nås, avvikelsen beskrivs utförligt nedan. Nämndmålet att *förvaltningen har en hållbar och hälsosam arbetsmiljö där alla arbetar tillsammans för att nå verksamhetens mål* bedöms nås delvis till årets slut, avvikelsen beskrivs under nämndmålet.

Sjukfrånvaro

Den totala genomsnittliga sjukfrånvaron de senaste 12 månaderna uppgick i juli till 8,14 procent, jämfört med 8,15 procent för helåret 2015 och 8,17 i mars. Sjukfrånvaron har således legat förhållandevis stabilt under 2016 och trenden av stigande sjukfrånvarotal tycks därmed ha brutits. Skillnaden i sjukfrånvarotal mellan Hässelby-Vällingby och samtliga stadsdelsförvaltningar fortsätter att minska. I juli översteg sjukfrånvaron i Hässelby-Vällingby genomsnittet för samtliga stadsdelsförvaltningar med 0,07 procentenheter jämfört med 0,27 procentenheter för ett år sedan.

Den korta och medellånga sjukfrånvaron har under det senaste året legat på stabila eller svagt sjunkande nivåer. Samtidigt har den sjukfrånvaro som överstiger 180 dagar stigit.

Förskoleverksamheten har den högsta sjukfrånvaron men i övrigt är skillnaderna mellan de olika verksamhetsområdena förhållandevis små. Däremot finns det stor spridning mellan enheterna. Särskilda insatser kommer därför inriktas gentemot de enheter som har högst sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaro uppdelat på kön Rullande 12-månadsgenomsnitt aug 2015-juli 2016 i procent			
Verksamhetsområde	Totalt	Kvinnor	Män
Individ- och familjeomsorg	7,77	8,87	2,18
Förskola	8,78	8,98	3,55
Äldreomsorg	8,32	9,40	4,01
Funktionsnedsättning	7,52	9,03	1,83
Medborgarservice- och fritid	8,03	10,40	3,49
Hela förvaltningen	8,14	9,0	3,14
Hela förvaltningen helår 2015	8,15	8,8	3,7

Kvinnors sjukfrånvaro är fortsatt betydligt högre än mäns inom samtliga verksamhetsområden. Vad gäller korttidsfrånvaron (dag 1-14) är skillnaderna förhållandevis små. Däremot är den sjukfrånvaro som överstiger 180 dagar betydligt större bland kvinnor än bland män. I jämförelse med samtliga stadsdelsförvaltningar är skillnaderna mellan kvinnor och mäns sjukfrånvaro större i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. Eftersom bara 13 % av förvaltningens anställda är män i kombination med de lägre sjuktalen för män är det i faktiska tal få män i förvaltningen med längre sjukskrivningar. De insatser som förvaltningen gör för att minska sjukfrånvaron handlar därför mer om generella och individriktade insatser snarare än insatser specifikt riktade till gruppen kvinnor.

Trots att trenden med snabbt stigande sjukfrånvaro tycks ha brutits är prognosen att målet för 2016 inte kommer att nås. Bedömningen är dock att de aktiviteter som har beslutats i verksamhetsplanen tillsammans med de ytterligare insatser som görs för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet ändå bör kunna bidra till en viss minskning av sjukfrånvaron under 2016. Förvaltningen har i tertialrapport 1 närmare beskrivit det arbete som bedrivs för att motverka sjukfrånvaro, främja hälsa, en god arbetsmiljö och kontinuitet. Utöver de insatser som redovisades i tertialrapport 1 har förvaltningen under tertial 2 genomfört en utbildning om arbetsmiljöverkets föreskrift om social och organisatorisk arbetsmiljö där chefer och skyddsombud från enheterna deltog gemensamt. Under hösten ska alla chefer, tillsammans med medarbetarna, ta fram rutiner, belysa brister samt förbättringar kring de områden som föreskriften omfattar. Dessutom kommer en arbetsmiljöutbildning genomföras under hösten.

Ofrivillig deltid

I juni genomfördes den senaste kartläggning av den ofrivilliga deltiden. I samband med kartläggningen anmälde 50 personer intresse för utökad sysselsättningsgrad, varav 13 personer är intresserade av heltid även om viss arbetstid kan utföras på en annan enhet i förvaltningen. Av de som har anmält intresse för utökad sysselsättningsgrad arbetar 40 inom äldreomsorgen, 9 inom förskolan och 1 inom individ- och familjeomsorgen. Mot slutet av året ska förvaltningen starta ett pilotprojekt på Koppargårdens vård- och omsorgsboende där 9 personer har ofrivillig deltid. Syftet är att hitta en modell där den ofrivilliga deltiden kan minska samtidigt som bemanningen svarar upp mot brukarnas behov och sker inom givna ekonomiska ramar. Inom förskolan erbjuds alla som önskar heltidsanställning detta.

Övergripande kompetens- och behovsanalys

Förvaltningens enheter har i samband med tertialrapport 2 arbetat fram enhetsvisa kompetensförsörjningsplaner som ligger till grund för förvaltningens övergripande

kompetens- och behovsanalys. Förvaltningen kommer under hösten genomföra fördjupade analyser som kommer ligga till grund för 2017 års verksamhetsplaner.

Förskolan

Andelen förskollärare är lägre i Stockholms stad än för riket i genomsnitt. I budget 2016 uttrycks att det långsiktiga målet är att minst 50 procent av den pedagogiska personalen inom förskolan ska vara förskollärare. Förvaltningens bedömning är att det kommer bli svårt att nå stadens och nämndens årsmål om minst 40 procent förskollärare. Att på sikt öka andelen förskollärare med 10 procentenheter innebär betydande utmaningar för förskoleverksamheten baserat på den brist på förskollärare som finns i hela Stockholmsregionen. Det förutsätter insatser på enhets- och förvaltningsnivå avseende både marknadsföring, rekrytering och ett fortsatt arbete med att skapa än attraktiva och utvecklande arbetsplatser. Det förutsätter emellertid också insatser från staden i syfte att öka såväl antalet utbildningsplatser som sökande till förskolläraryrket i regionen men också andra gemensamma insatser för att stärka Stockholms stad som arbetsgivare för förskollärare.

Förskolenheterna bedömer att de under perioden 2017-2019 kommer att ha ett betydande rekryteringsbehov dels för att klara ersättningsrekryteringar och dels för att öka andelen förskollärare. Utöver arbetet med att attrahera och rekrytera nya förskollärare till förvaltningen planerar enheterna för att ett femtontal av förvaltningens anställda barnskötare ska påbörja förskolläraryrket under de kommande åren.

I en situation när det är svårt att öka andelen förskollärare i önskvärd takt är det av särskild stor betydelse att barnskötarna har utbildning i yrket. I dagsläget saknar 46 av förvaltningens barnskötare utbildning i yrket. Enheterna planerar för att dessa ska kunna genomgå utbildning under åren framöver.

En förutsättning för att enheternas planering ska vara möjlig att genomföra är att förvaltningens medarbetare blir antagna till utbildningarna. Ett alternativ är att förvaltningen köper in en utbildning riktad till medarbetare i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. Det är dock av stor betydelse att staden gör en samlad bedömning av behovet av utbildningsplatser och vilka ytterligare insatser som behövs inom ramen för stadens kompetensutvecklingsstrategi.

Individ- och familjeomsorg samt biståndshandläggning

Inom yrkeskategorierna socialsekreterare och biståndshandläggare har personalomsättningen varit hög och det är fortsatt svårt att attrahera, rekrytera och behålla personal med rätt kompetens. Stockholms stads gemensamma handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggare utgör grunden för förvaltningens arbete med att utveckla och förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljö i syfte att vara en attraktiv arbetsgivare för socialsekreterare och biståndshandläggare. Förvaltningen har tagit fram en egen handlingsplan. En projektledare påbörjar arbetet vecka 37.

Rekryteringsbehovet skiljer sig väsentligt mellan olika enheter. Flera enheter har en förhållandevis stabil personalsammansättning med god kompetensnivå som skapar förutsättningar för att bedriva en verksamhet med god kvalitet. Inom andra enheter finns stora rekryterings- och kompetensutvecklingsbehov.

Till följd av de stora svårigheterna att rekrytera socionomer har ett antal beteendevetare anställts till tjänster där socionomutbildning är önskvärd kompetens. För dessa medarbetare

kan det finnas behov av kompletterande utbildning inom till exempel socialrätt.

Utförare inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning samt socialpsykiatri

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning deltar tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning i projekt kompetenskartläggning inom äldreomsorgen. Projektet leds av personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret tillsammans med äldreförvaltningen. Genom kartläggningen kommer verksamheten få bättre överblick avseende hur många medarbetare som har utbildning på undersköterskenivå respektive grundläggande nivå samt vilka kompetensutvecklingsbehov som finns.

Förvaltningen kan utifrån vad som hittills framkommit se att det finns ett betydande behov av att höja kompetensnivån inom äldreomsorgen. Det handlar främst om vidareutbildning av vårdbiträden till undersköterskor samt grundläggande omvårdnadsutbildning för de som saknar sådan. Vid sidan finns det bland annat behov av utbildningar inom områden som rör demens, palliativ vård, dokumentation, IT. Förvaltningens utbildning i svenska på Koppargårdens vård- och omsorgsboende har hittills lett till att två medarbetare påbörjat undersköterskeutbildning och tre personer börjat yrkesförberedande utbildning.

Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning är personalomsättningen låg. Några medarbetare saknar utbildning som vårdare. Det finns behov av utbildning i motiverande samtal och neuropsykiatriska diagnoser, ergonomi och så vidare.

För att möjliggöra kompetensutveckling erbjuder förvaltningen medarbetare att vidareutbilda sig på arbetstid. Inom området IT deltar förvaltningens verksamheter i projektet DigIT. Förvaltningen erbjuder medarbetare att vidareutbilda sig med lön.

Medborgarservice och fritid

Inom medborgarservice finns behov av ökad kompetens inom frågor som rör mottagande av nyanlända, migration och asylprocesser samt motiverande samtal.

Gott exempel

På Liviagården har medarbetarna provat ett nytt sätt att hålla arbetsplatsträffar. Mötet hålls utomhus och inleds med en gemensam promenad till ett utegym som finns i närområdet. Där har mötet inletts med enkel träning i gymmet, sedan har mötets dagordning följts. Det har varit mycket uppskattat och genererat en energi till mötet som inte funnits när mötena tidigare har hållits inomhus. Erfarenheten hitintills är att mötet varit både effektivt och tillfört mer av glädje och välbefinnande. Enheten planerar att ha ungefär vartannat möte på detta vis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Aktivt Medskapandeindex				79		77	83	2016
Analys								
Stadens medarbetarenkät genomförs inte under 2016 vilket innebär att indikatorn inte får något utfall under året. Nämnden har ändå uppmanats att sätta ett årsmål för indikatorn. Stadsledningskontoret är ansvarigt.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats				79 %		100 %	100 %	2016
Analys Stadens medarbetarenkät genomförs inte under 2016 vilket innebär att indikatorn inte får något utfall under året.								
Index Bra arbetsgivare							fastställs 2016	2016
Analys Stadens medarbetarenkät genomförs inte under 2016 vilket innebär att indikatorn inte får något utfall under året. Stadsledningskontoret är ansvarigt.								
Index Psykosocial arbetsmiljö							fastställs 2016	2016
Analys Stadens medarbetarenkät genomförs inte under 2016 vilket innebär att indikatorn inte får något utfall under året. Stadsledningskontoret är ansvarigt.								
Sjukfrånvaro	8,1 %	3,1 %	9 %	8,2 %	8 %	7,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2016
Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	1,9 %	2,5 %	2,3 %	2,3 %	2,3 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningen har en hållbar och hälsosam arbetsmiljö där alla arbetar tillsammans för att nå verksamhetens mål

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Sjukfrånvarotalet minskar till 7,5 %. Alla enheter har en hälsoplan och arbetar utifrån årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Samverkan med de fackliga organisationerna fungerar väl.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås delvis under året. Bedömningen baseras på att det förväntade resultatet att sjukfrånvaron ska minska till 7,5 procent inte bedöms nås under året.

Aktiviteterna genomförs dock enligt plan. Utvecklingen av sjukfrånvaron beskrivs närmare under kommunfullmäktiges mål 4.2 ovan.

Det pågår ett kontinuerligt arbete med att utveckla samverkan mellan förvaltningen och de fackliga organisationerna. En del i det är att en översyn av samverkansöverenskommelsen slutfördes under tertial två. Vidare har en rad aktiviteter genomförts i nära samverkan med fackliga organisationer, exempelvis:

- Bildandet av facklig referensgrupp för genomförande av aktiviteter utifrån handlingsplanen för arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare
- Enkät om arbetsbelastning till socialsekreterare och biståndsbedömare
- Planering och genomförande av utbildningen för chefer och skyddsombud om organisatorisk och social arbetsmiljö
- Framtagande av psykosocial arbetsmiljöenkät
- Framtagande av nya riktlinjer för kränkande särbehandling
- Framtagande av avgångsenkät
- Genomförande av centrala avslutssamtal

Timanställdas andel av total arbetad tid inom äldreomsorgen var 19,8 procent inom Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning 2015, vilket var lägst av samtliga stadsdelsförvaltningar. Personaltalet följs upp i samband med att stadsledningskontoret under hösten publicerar personaltal för tertial två. Övriga personaltal tas fram för helåret 2016 och kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla enheter ska arbeta utifrån årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet.	2016-01-01	2016-12-31	
Alla enheter ska följa upp, uppdatera och arbeta utifrån sina hälsoplaner.	2016-01-01	2016-12-31	
Alla enheter ska ha en hälsocoach som tillsammans med enhetschef planerar enhetens hälso- och friskvårdsarbete.	2016-01-01	2016-12-31	
Alla enheter ska i samarbete med personalavdelningen följa upp sin handlingsplan för att minska sjukfrånvaron och öka frisknärvaron.	2016-01-01	2016-12-31	
Alla enheter ska under året i mindre grupper vid arbetsplatsträff diskutera innebörd och uppföljning av målen i verksamhetsplanen.	2016-01-01	2016-12-31	
Förvaltningen ska analysera och följa upp personalomsättningen.	2016-01-01	2016-12-31	
Förvaltningen ska undersöka möjligheten att kartlägga och följa personaltätheten inom Kommunals och Lärarförbundets avtalsområden.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Medarbetare och chefer har rätt kompetens för uppdraget

 Uppfylld helt

Förväntat resultat

Alla enheter har kompetensförsörjningsplaner på såväl enhet som individnivå.

Analys

För att uppfylla nämndmålet har varje enhet i samband med tertialrapport 2 tagit fram och rapporterat enhetsvisa kompetensförsörjningsplaner. Syftet med de enhetsvisa kompetensförsörjningsplanerna är att de ska utgöra verktyg för egna prioriteringar på enheten, underlag för att analysera och beskriva förvaltningens kompetensbehov samt underlag för att identifiera behov av gemensamma insatser på olika nivåer.

Under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 4.2 redovisas förvaltningens övergripande kompetens- och behovsanalys.

Personalavdelningen kommer tillsammans med respektive avdelning under tertial tre genomföra en fördjupad analys av enheternas kompetensförsörjningsplaner. Denna fördjupade analys ska ligga till grund för planering av aktiviteter på enhets-, avdelnings- och förvaltningsnivå inför 2017 års verksamhetsplan.

Under tertial två har en utbildning i kompetensbaserad rekrytering erbjudits till förvaltningens chefer. Kompetensbaserad rekrytering är en metod för att säkerställa att det är kompetensen som är avgörande vid rekrytering och att vi därmed behandlar alla sökande likvärdigt och diskriminering inte förekommer.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Alla enheter ska planera verksamheten utifrån en egen kompetensförsörjningsplan.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Alla medarbetare ska ha en individuell kompetens- och utvecklingsplan.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Föreläsning om mänskliga rättigheter med fokus på genus och jämställdhet för medarbetare genomförs.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Kompetensutvecklingsinsatser inom språkutveckling med särskilt fokus på dokumentation ska erbjudas till medarbetare inom äldreomsorgen.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Kompetensutvecklingsinsatser ska erbjudas till medarbetare inom förskolan med fokus på språk, genus, mänskliga rättigheter, lika behandling, och demokrati.	2016-01-01	2016-12-31	
▶	Rekryterande chefer ska bjudas in till en insiktsföreläsning om att anställa personer med funktionsnedsättning (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

- Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering							Öka	2016
Analys Ny indikator. Förvaltningen avvaktar att sätta mål till dess att resultaten från brukarundersökningen är tillgängliga.								
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering							Öka	2016
Analys Ny indikator. Förvaltningen avvaktar att sätta mål till dess att resultaten från brukarundersökningen är tillgängliga.								
Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering							Öka	2016
Analys Ny indikator. Förvaltningen avvaktar att sätta mål till dess att resultaten från brukarundersökningen är tillgängliga.								
Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem							Öka	2016
Analys Ny indikator. Förvaltningen avvaktar att sätta mål till dess att resultaten från brukarundersökningen är tillgängliga.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31	
Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktningmottagandet.	2016-01-01	2016-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31	
Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten är fri från diskriminering

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen i brukarundersökningar som anger att de får ett gott bemötande ökar jämfört med förra året.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås under året. Bedömningen baseras på resultatet av det arbete som utförts under perioden, på att förväntat resultat bedöms nås under året och att aktiviteterna genomförs enligt plan.

Förvaltningen har påbörjat identifieringen av risker för diskriminering i verksamheten. I ett första steg fördes en dialog med enhetschefer om risker för diskriminering i deras verksamhet. Kartläggningen färdigställdes i maj och ska ligga till grund för att utarbeta en risk-karta där risker identifieras utifrån hög risk och låg risk. Risk-kartan används för att medvetandegöra vilka risker det finns inom förvaltningen och avgöra vilka utbildningsinsatser som ska prioriteras för att säkerställa en verksamhet fri från diskriminering.

Arbetet med att utveckla mötesplatser som är demokratiska och fria från diskriminering fortlöper enligt plan. Förvaltningens mötesplatser arbetar med delaktighet, fokus på normer och att stärka flickornas självkänsla samt killars medvetenhet kring maskulinitetsnormer.

I avvaktan på att staden utvecklar sin egna HBTQ- utbildning, avvaktar förvaltningen med den planerade kompetensutvecklings i HBTQ.

Satsningen om ”ungas organisering” i samverkan med kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling fortstrider. Under perioden har satsningen tagit form och förvaltningen deltar aktivt i planeringsarbetet för att ta fram en stadsövergripande utbildning för fritidsledare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen samverkar med funktionshindersrådet, pensionärsrådet och ungdomsforum i syfte att förebygga diskriminering och öka tillgängligheten (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Förvaltningen samverkar med rådet för mänskliga rättigheter för att få stöd i arbetet att främja mänskliga rättigheter.	2016-01-01	2016-12-31	
Med stöd av förvaltningens centrala administration identifierar enheterna risker för diskriminering i den egna verksamheten.	2016-02-01	2016-09-30	
Analys			
Kartläggning genomförd. Under hösten fortsätter arbetet med att identifiera behov av utbildningar och metodutveckling.			
Stadsdelens mötesplatser uppmärksammar mänskliga rättigheter, antirasism och feminism.	2016-01-01	2016-12-31	
Öka ledningens och medarbetarens kunskap och medvetenhet om mänskliga rättigheter och olika gruppers villkor utifrån diskrimineringsgrunderna.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31	
Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Barn och unga har möjlighet att uttrycka sin mening

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn och unga ges möjlighet att uttrycka sin mening i frågor som berör dem.

Analys

Arbetet med mänskliga rättigheter och barnkonventionen ska fördjupas. Förvaltningen ska främst fokusera på ett metodstödande arbete, utveckla en anpassad utbildningsplan och ett anpassat material för att öka kunskapen om mänskliga rättigheter bland medarbetare.

Till hösten ska förvaltningen inhämta synpunkter och kartlägga behov om fritids- och kollektivverksamheten bland barn och ungdomar.

Verksamhet kring ungas organisering är ett uppdrag som har initierats av staden. En projektledare anställdes i juni. Projektledarens roll blir att i samråd med berörda skapa en plattform där barn och unga kan driva sina intressefrågor. Finansiering och arbetsgivaransvaret för projektledaren ansvarar stadsledningskontoret för. Under perioden har samarbetet med Rädda Barnen, fritidsgårdar och Grimstahörnan formats. Rekrytering av ideella unga ledare har genomförts och 5 flickor och 8 pojkar har utbildats till ledare av tjej- och killforum. Planerad uppstart av verksamheten sker i september. Verksamheten kommer att vända sig till tjejer och killar i åldrarna 13-15 år.

Barnkonsekvensanalyser görs i förskolorna och är ett verktyg för att säkerställa att barns perspektiv finns med och tas hänsyn till i alla större förändringar som påverkar dem.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målen för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att målet för kommunfullmäktigesindikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				245 st		200 st	tas fram av nämnden	2016

Nämndmål:

Enskilda får stöd till ett liv utan våld i nära relation.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personer som utsatts för våld i en nära relation samt våldsutövare är nöjda med det stöd de fått. Familjer som fått stöd uppger att våldet har minskat eller upphört.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås under året. Bedömningen baseras på resultatet av det arbete som utförts under perioden, på att förväntat resultat bedöms nås under året och på att den tillhörande aktiviteten har genomförts enligt plan.

Under januari-juli har 128 våldsutsatta personer, varav 120 kvinnor och 8 män haft kontakt med relationsvårdsteamet för information, stödjande samtal och i vissa fall behov av skyddat boende. För att våldet ska upphöra erbjuds såväl våldsutsatta som våldsutövare stöd. Förvaltningen har som målsättning att komma i kontakt med samtliga våldsutövare och erbjuda samtal och stöd till ett förändrat beteende med minskat våld. Under året har relationsvårdsteamet varit i kontakt med 55 våldsutövare vilket är fler jämfört med föregående år. Det är dock svårt att motivera våldsutövarna att ta emot stöd för att förändra sitt beteende.

Flertalet personer som tar kontakt med relationsvårdsteamet är nöjda med information och ett antal stödjande samtal och önskar ingen ytterligare kontakt. Av de totalt 128 personer som relationsvårdsteamet har haft kontakt med har 37 kvinnor, med totalt 41 barn, varit i behov av skyddat boende och placerade i externa kvinnojourer eller förvaltningens egna jourlägenheter. Därutöver har två män varit i behov av skyddat boende. Det är brist på platser i skyddat

boende för män och ofta blir placering på hotell den enda möjliga lösningen. I förvaltningens jourlägenheter kan två kvinnor med barn bo samtidigt. Förvaltningen har bytt en av de större lägenheterna till en mindre lägenhet för att på så sätt kunna tillgodose behovet av skyddat boende för män, våldsutsatta kvinnor med särskilda behov.

Under året har flera kvinnor som varit placerade på kvinnojourer och i förvaltningens egna lägenheter gått vidare till andra boenden på egen hand. Ett fåtal kvinnor har återgått till våldsutövaren efter en tid i skyddat boende.

Socialstyrelsen har under 2016 tilldelat kommunerna utvecklingsmedel för att kvalitetssäkra arbetet mot våld i nära relationer. Med anledning av detta planeras under hösten ett flertal utbildningar. Bland annat kommer personal inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning att erbjudas utbildningar med särskilt fokus på våld mot äldre och funktionsnedsatta. Utbildning om hur barn upplever våld och hur föräldraförmågan påverkas av våld kommer att erbjudas till personal inom förskolan, barnmorskemottagning och mödravårdscentral. Utbildning kommer också att erbjudas för att öka kunskapen om våldsutövare.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	En årsplan för information och utbildning till personal, myndigheter och samverkanspartner tas fram.	2016-01-01	2016-03-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

	Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				90 %		91 %	88%	2016
●	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens				72 %		74 %	76 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
utförning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)								
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				65 %		67 %	tas fram av nämnden	2016
Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner						85	Faststälts 2016	2016
Analys								
Mätmetod och källa saknas. Stadsledningskontoret är ansvarigt.								
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		89 %	tas fram av nämnden	2016
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				90 %		90 %	90 %	2016
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				87 %		89 %	89 %	2016
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				92 %		89 %	89 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		89 %	89 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpna hinder	2016-01-01	2016-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboendestad enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Enskilda i kontakt med förvaltningen får tillgänglig, tillräcklig och tydlig information

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

De målgrupper som tar del av verksamheten uppger att de får tillräcklig och tydlig information. Andelen i brukarundersökningar som uppger att de får ett gott bemötande ökar jämfört med förra året.

Analys

Förvaltningen har under våren sett över de egna informationskanalerna och identifierat ett behov av en förvaltningsövergripande närvaro i sociala medier. Målet är att genom ett Instagramkonto sprida kunskap om förvaltningens verksamhet och bidra till att skapa engagemang. Detta ligger också i linje med förslag från förvaltningens demokratiråd.

Under sommaren har sju grupper av feriearbetare från stadsdelsområdet haft i uppdrag att ta fram en strategi för förvaltningens närvaro på Instagram. Arbetet har skett inom ramen för projektet Stockholm Open där ungdomar samarbetar med kommunikationsbyråer. Under hösten kommer förvaltningen att använda resultatet som underlag för att ta fram en övergripande strategi.

Kommunikation inom Avdelningen för individ och familj är ett prioriterat område inom projektet för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare. Under hösten fortsätter arbetet med att ta fram avdelningens gemensamma rutiner för intern kommunikation och uppföljning av kommunikation. Målet är att rutinerna sedan kan implementeras över hela förvaltningen.

Förvaltningens samarbetsyta för kommunikation är under fortsatt utveckling. I samband med att ytan växer har bland annat foldrar kvalitetssäkrats och uppdaterats i samarbete med enheterna.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla enheter håller information på webb och intranät uppdaterad och tillgänglig (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-06-30	
▶	Enhetschefer får möjlighet att delta i korta seminarier och workshops på olika teman som bland annat rör kommunikation.	2016-01-01	2016-12-31	
✓	Förvaltningen anordnar en intern mässa för att sprida goda exempel mellan verksamheter.	2016-01-01	2016-06-30	
✓	Förvaltningen ser över hur de övergripande kommunikationskanalerna används och hur de kan utvecklas.	2016-01-01	2016-12-31	
✓	Förvaltningens sidor på Jämför service för t.ex. förskolor, medborgarkontor och parklekar kompletteras med bildsymboler som visar om lokalerna är tillgänglighetsanpassade (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-03-31	
✓	Kommunikationsfunktionen tar i samarbete med enheter fram nya rutiner för att följa upp informations- och kommunikationsinsatser.	2016-01-01	2016-06-30	
Analys				
Arbetet pågår inom individ- och familjeomsorg.				

Nämndmål:

Enskilda på grupp- och servicebostad, daglig verksamhet och korttidsboende är nöjda med sin insats

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen på frågan avseende om hur nöjda de är ska öka i jämförelse med föregående år.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås under året. Bedömningen baseras på resultatet av det arbete som utförts under perioden och på att förväntat resultat bedöms nås under året. Den tillhörande aktiviteten om att *Enskilda med funktionsnedsättning genom samverkan får sysselsättning är* försenad men förväntas bli klar under hösten. Avvikelsen kommenteras närmare under aktiviteten.

Förvaltningen arbetar nu med de verksamhetsövergångar som kommer ske den 1 december. Verksamheterna som övergår i kommunal regi är de dagliga verksamheterna Astrakan och Praktikcentrum samt grupp- och servicebostäderna Råcksta, Nälsta och Svärdslijan. Enheterna har informerats och förvaltningen följer planeringen för verksamhetsövergången.

Brukarenkäten inom funktionsnedsättning har genomförts under perioden och resultaten kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Enskilda med funktionsnedsättning får meningsfulla arbeten genom samverkan med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Jobbtorg och kommunala arbetsgivare.	2016-01-01	2016-12-31	
Analys				
Förvaltningen har haft ett samverkansmöten med Jobbtorg och AF, och planerar att under hösten ha möten även med FK och kommunala arbetsgivare för att enskilda med funktionsnedsättning ska få meningsfulla arbeten.				

Nämndmål:

Invånarna upplever att inne- och utemiljö är tillgänglig

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Tillgängligheten till förvaltningens lekplatser, parker och badplatser ökar. Fler av förvaltningens lokaler är tillgänglighetsanpassade i högre grad. Resultatet i brukarenkäten förbättras på frågan om hur brukarna upplever stadens inne och utemiljö (65).

Analys

Förvaltningen har byggt om och moderniserat receptionen på Hässelby torg 20-22. Möblerna har bytts ut och tillgängligheten förbättrats. Informationstavlor och brochyrställ i receptionen har setts över så att det är lättare att orientera sig i den information som finns.

Förvaltningen har fört diskussioner med trafikkontoret om att förbättra hänvisningsskyltning på Hässelby torg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Belysningen på lekplatser uppgraderas (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Dörrautomatik installeras på dörrar i offentliga lokaler (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Förbättra tillgängligheten till förvaltningens reception (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Hänvisningsskyltning på Hässelby torg (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Kontorsbelysningen uppgraderas i förvaltningshuset (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Kontrasterande färg på första och sista trappsteg i trapphus appliceras (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Möbleringen i förvaltningens reception uppdateras och tillgängliggörs (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Ramper installeras till utvalda entréer (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	
Skyltning på lekplatser med namn och information om felanmälan (Program för delaktighet).	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås

under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Gott exempel

Brukare på stadsdelens olika gruppboendestäder framförde önskemål och förslag om en egen lokal och mötesplats där de kan mötas och göra aktiviteter ihop och umgås. I april började därför enheten för grupp- och serviceboendestäder ett samarbete med mötesplatsen Vita villan i Smedshagen. Samarbetet har resulterat i att brukare och personal träffas på Vita villan varje lördag. Varje vecka väljs en verksamhet ut som ansvarar för att dagen blir en bra lördagsaktivitet som utgår från brukarnas önskemål, intressen och förmågor. Aktiviteterna är mycket uppskattade då det även ges möjligheter att träffa andra brukare från andra boenden. Exempel på aktiviteter är matlagning, pyssel, olika spel, grillning, musik och social samvaro. Både brukare och personal är engagerade och delaktiga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.						100 %	faststäl- s 2016	2016
Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.						75 %	faststäl- s 2016	2016
Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten	76,98 %	77,95 %	75 %			82 %	82%	2016
Analys Årsmålet nås delvis. Andelen föräldrar till pojkar är något mer nöjda med delaktigheten och inflytandet i förskolan än föräldrar till flickor. Förvaltningens förskolor analyserar resultatet och skriver handlingsplaner för ökad andel nöjda föräldrar.								
Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras						86 %	86%	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna initiera en satsning för att stärka ungas organisering och öka kunskaperna om mänskliga rättigheter.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen	2016-01-01	2016-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Enskilda har inflytande på verksamhetens innehåll

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Målen för indikatorerna tillhörande kommunfullmäktiges mål 4.7 nås. Resultatet på frågan avseende delaktighet i brukarundersökningen inom funktionsnedsättning ökar i jämförelse med föregående år.

Analys

I grupp- och servicebostäder har både individuella samtal och gruppsamtal genomförts för att ge brukare och deras anhöriga eller god män möjlighet att ge synpunkter på verksamheten. De boende på gruppboendena har husmöten en gång per månad där de boende kan lämna förslag på förbättringar av verksamheten eller föreslå gemensamma aktiviteter.

Inom personlig assistans har stödperson eller enhetschef träffat den enskilde i hemmet och följt upp genomförandeplanen. I samband med uppföljning har frågor ställts om upplevelsen av trygghet, inflytande delaktighet och bemötande. Svaren har använts i utvecklingsarbetet av den enskildes insats.

Den stadsgemensamma brukarundersökningen inom funktionsnedsättning genomförs under året och resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen för 2016.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheterna utvecklar sina verksamheter efter de analyser de gjort av resultaten i brukarundersökningarna och andra synpunkter från brukarna.	2016-01-01	2016-03-31	
Verksamheten fortsätter arbetet med inriktning på att stärka målgruppens delaktighet.	2016-01-01	2016-12-31	
Återkommande gruppaktiviteter på stadsdelens mötesplatser skapas riktade till olika målgrupper som ska leda till ökat engagemang och delaktighet.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Enskilda på grupp- och servicebostäder, korttidsboende och daglig verksamhet är delaktiga och kan påverka insatsens utformning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Enskildas upplevelse av delaktighet och/eller inflytande ökar jämfört med förra året. Resultatet på frågan avseende delaktighet i brukarundersökningen inom funktionsnedsättning ökar i jämförelse med föregående år.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås under året. Bedömningen baseras på resultatet av det arbete som utförts under perioden, på att förväntat resultat bedöms nås under året och på att tillhörande aktivitet genomförs enligt plan.

På grupp- och servicebostäderna hålls regelbundna husmöten. På mötena kan de boende till exempel ge förslag på förbättringsåtgärder och planera för aktiviteter. Ett gott exempel som kommit till efter de boendes önskemål är en gemensam mötesplats på Vita villan i Smedshagen. Läs mer om exemplet direkt under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet, Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Beställarenheten följer upp att genomförandeplanerna motsvarar beställda insatser.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Invånarna har inflytande i stadsdelsområdets utveckling

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förtroendet för förvaltningen ökar jämfört med förra året. Andelen medborgarförslag ökar jämfört med 2015 (november 38 st).

Analys

Förvaltningen bedömer att målet nås under året. Bedömningen baseras på resultatet av det arbete som utförts under perioden, på att förväntat resultat bedöms nås under året och på att aktiviteterna genomförs enligt plan.

Medborgarkontoret på mötesplatsen Bibblerian i Hässelby gård har ett högt antal besökare och antal behandlade ärenden av har ökat i jämförelse med samma period föregående år. Medborgarvärdarna når en större grupp invånare än tidigare år och har under perioden arbetat proaktivt med att hänvisa invånare till olika instanser bland annat nätbaserade servicetjänster, nämndmöten, mötesplatser och fritidsgårdar.

Förvaltningens nya demokratiråd har bildats i april med representanter från sju föreningar verksamma i stadsdelområdet, politiker från nämnden, förvaltningens stadsdelsdirektör och avdelningschef för medborgarservice och fritid. Rådet har träffats två gånger under våren och har varit remissinstans till förvaltningens lokala utvecklingsprogram. Demokratirådet har även varit positiva till att förvaltningen anordnar en föreningsmessa. Den 8 oktober planeras en föreningsmessa i samverkan med Stadsteatern och medborgarhuset Trappan.

Arbetet med ungas organisering fortlöper enligt plan. Planerad uppstart av tjej- och killforum sker september 2016.

Under perioden har arbetet med att ta fram ett lokalt utvecklingsprogram intensifierats. Data har inhämtas från Skillnadernas Stockholm och Sweco samt genom dialoger med medarbetare och medborgare. Det lokala utvecklingsprogrammet innehåller nulägesanalys, prioriteringar och målsättningar. De prioriterade områdena är Arbete och försörjning, Barn och unga samt Trygghet och tillgänglighet. Särskilt fokus kommer ligga på åtgärder i stadsdelarna Hässelby gård, Grimsta och Hässelby villastad/Smedshagen.

Utvecklingsprogrammet utgör ett komplement till nämndens verksamhetsplan. En förutsättning för att nå resultat är samverkan med offentlig, privat och ideell sektor. Se bilaga Lokalt utvecklingsprogram.

Som ett led i arbetet med det lokala programmet kommer medarbetare att ges verktyg för att arbeta med programmets mål och åtgärder. Förvaltningen och staden har därför planerat en metod- och kunskapskonferens september 2016. Medarbetare kommer att få ta del av det lokala utvecklingsprogrammet och få kunskap om interkulturell kommunikation, hållbar stadsplanering, samverkan med civilsamhället och våldprevention. Kunskaper inom dessa områden bidrar till att stärka förvaltningens arbete för ett socialt hållbart stadsdelområde.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Dialogen med stadsdelens ungdomar skall stärkas genom utveckling av formen för ungdomsforum.	2016-01-01	2016-12-31	
Ett utvecklingsprogram som beskriver lokala utvecklingsområden, för att uppnå vision 2040 - en stad för alla, tas fram.	2016-01-01	2016-12-31	
Förvaltningen i samverkan med föreningslivet anordnar en föreningsmessa där civilsamhället med både föreningsliv och sociala nätverk ges tillfälle att medverka.	2016-03-01	2016-11-30	
Förvaltningen inrättar ett demokratiråd.	2016-01-01	2016-06-30	
Förvaltningen ska öka medborgarnas kunskap om möjligheten att påverka stadsdelens utveckling.	2016-01-01	2016-12-31	
I samarbete med Sveriges ungdomsråd arbeta vidare med att engagera unga i samhällsfrågor via vårt lokala ungdomsråd.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att genomfört och planerat arbete bidrar till att målet för verksamhetsområdet uppnås under året.

Bedömningen baseras på att förvaltningen följer verksamhetsplanen, att målet för kommunfullmäktiges indikator bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elektroniska inköp	31 %				45 %	45 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2016

Nämndmål:

Vid upphandling ställs tydliga krav på kvalitet och socialt ansvarstagande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen elektroniska inköp ökar. Stadens nya program för inköp och upphandling med klausul för antidiskriminering och meddelarfrihet är implementerad

Analys

Projektet Effektivt inköp är avslutat efter att ha gått i ordinarie drift 2 maj i år. Inköp inom de avtalsområden som är anslutna genomförs nu till stor del elektroniskt. Användning av e-handel har inneburit förändrade inköps- och attestrutiner för enheterna. Efter en viss invänjningsperiod kan nu förvaltningen se att en betydande andel av enheterna nu gör majoriteten av sina inköp elektroniskt. Ambitionen är att ytterligare öka andelen elektroniska inköp varefter fler avtalsområden ansluts. En effekt av ökad användning av stadens e-handel är att avtalstrohet ökar och kostnadsbesparingar görs.

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Uppföljning av driftbudget

I föreliggande prognos redovisas ett prognostiserat resultat, efter pågående respektive planerade budgethållnings- respektive effektiviseringsåtgärder, i balans med budget efter resultatdispositioner. Förvaltningen följer den av nämnden i verksamhetsplanen beslutade åtgärdsplanen och arbetar med ytterligare åtgärder för att upprätthålla respektive nå budgetbalans totalt sett.

Verksamhets specifika budgethållningsåtgärder redovisas under respektive delavsnitt. Utöver dessa arbetar samtliga enheter med generella effektiviseringsåtgärder för att säkerställa budgetbalans för förvaltningen. Prognosen baseras på bokföring januari-augusti samt beräknade belopp för återstående del av året.

Nedan följer en tabell som visar den sammanlagda prognosen och därefter kommenteras och analyseras prognostiserat utfall per verksamhetsområde med tillhörande nyckeltal.

Prognos per augusti 2016 (mnkr, netto)	Justerad	Bokfört	Prognos	Åtgärder	Prognos	Avvikelse	Avvikelse
	budget		före åtg.		efter åtg.	T2	T1
Nämnd- och förvaltningsadministration	62,1	29,4	54,7	0,0	54,7	7,4	3,0
<i>varav demokratiutveckling</i>	9,2	4,4	9,2	0,0	9,2	0,0	0,0
Individ- och familjeomsorg	199,5	138,8	221,7	-2,0	219,7	-20,2	-18,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	50,7	30,5	48,2	0,0	48,2	2,5	1,2
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	25,8	15,0	25,8	0,0	25,8	0,0	0,0
<i>varav avskrivningar och internränta</i>	6,8	3,8	6,8	0,0	6,8	0,0	0,0
Förskoleverksamhet	380,7	233,1	362,4	0,0	362,4	18,3	13,0
Äldreomsorg	594,2	390,8	604,7	-4,3	600,4	-6,2	-3,0
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	345,7	229,4	359,7	-5,0	354,8	-9,1	-4,0
Kultur- och föreningsverksamhet	30,6	16,8	28,8	0,0	28,8	1,8	1,2
Arbetsmarknadsåtgärder	23,1	18,2	22,7	0,0	22,7	0,4	0,5
Ekonomiskt bistånd	126,4	81,8	122,9	-2,1	120,8	5,6	5,0
<i>varav handläggning</i>	32,9	24,6	35,0	-2,1	32,9	0,0	0,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total drift	1 788,1	1 153,3	1 803,4	-13,4	1 790,1	-2,0	-2,8
Resultatenheternas överskott från 2015						30,4	30,4
Resultatenheternas överskott till 2017						-28,4	-27,6
Totalt efter resultatöverföringar						0,0	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration prognostiseras ge ett överskott om 7,4 mnkr till följd av effektiviseringsåtgärder, senarelagd rekrytering, restriktivitet avseende inköp samt en del icke-budgeterade intäkter.

Demokratiutveckling prognostiseras i balans med budget.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiseras sammantaget ett underskott om 20,2 mnkr efter åtgärder.

Socialpsykiatri prognostiseras ett överskott om 2,5 mnkr efter effektiviseringsåtgärder. Förvaltningen fortsätter arbetet med beslutade budgethållningsåtgärder.

Socialpsykiatri utförare prognostiseras ett utfall i balans med budget efter åtgärder.

Socialpsykiatri

Insats (antal)	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
Gruppboende	27	29	30,5
HVB	16,6	10	10,3
Stödboende	24	20	18,2
Boendestöd nivå 1 antal personer	108	88	86
Boendestöd nivå 2 antal personer	51	34	35,6
Boendestöd nivå 3 antal personer	5	6	4,9

Vuxenheten prognostiserar ett resultat i balans med budget efter åtgärder.

Vuxen

Insats (antal)	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
Hem för vård och boende, HVB 1311	3	2,8	3,7
LVM och § 12-placeringar	2	2	0,8
Stödboende	14	12,6	17,4
Försöks- tränings- och jourlägenheter		-	-
redovisas i T1, T2 och bokslut	201	176	(avser T1)

Barn och ungdom prognostiserar ett underskott om 25,5 mnkr före åtgärder och 23,5 mnkr efter åtgärder. Underskottet beror primärt på ökade kostnader om 16 mnkr för placering av barn och ungdomar samt kostnader för inhyrda konsulter om 12 mnkr då det varit fortsatt svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare i den omfattning som behövs. Placeringarna är på §12-hem, jourhem, stödboende och öppenvård. Förvaltningen arbetar intensivt med att rekrytera socialsekreterare för ökad kvalitet och kontinuitet i arbetet samt för att minska kostnaderna för inhyrda konsulter. Ytterligare ett prioriterat område är att se över befintliga placeringar i syfte att säkerställa rätt stödinsats och där det är möjligt anlita förvaltningens egen öppenvård.

Åtgärder som planeras är:

- Arbeta för att jourhemsplaceringar övergår till familjehem.
- Skapa ett nytt team inom öppenvården som kan arbeta i hemmiljö på obekvämt arbetstid.
- Öka samverkan med skola vid skolplaceringar.
- Uppföljningar vid samordnade individuella planer i samverkan med skola och barn- och ungdomspsykiatri.

Enheten för ensamkommande flyktingbarn

Enheten handlägger placeringar för 233 ensamkommande flyktingbarn till en placeringskostnad av ca 102 mnkr vilket inte fullt ut täcks av statsbidrag från Migrationsverket.

Förändringen att reglerna för momscompensation avseende ensamkommande flyktingbarn som bor på HVB inte gäller får konsekvensen att kostnaderna för dessa placeringar ökar för

förvaltningen och i förlängningen kan leda till att statsbidraget från Migrationsverket inte räcker för att täcka den faktiska kostnaden. Även förändringen att Migrationsverket endast ersätter stödboendeplaceringar med 1000 kr per dygn vilket är betydligt mindre än den faktiska kostnaden belastar förvaltningens budget. Till följd av detta omförhandlar förvaltningen dygnskostnaden för stödboende.

Statsbidraget som ska täcka handläggningskostnaden gällande ensamkommande flyktingbarn är otillräckligt då det betalas i form av engångsbelopp första året då barnet anvisats till stadsdelsområdet men då kontakt- och uppföljningsansvaret kan kvarstå i flera år. Förvaltningen konstaterar att redan avseende innevarande år kommer statsbidraget avseende handläggning inte att täcka årets faktiska kostnader.

Förvaltningen prognostiserar att den faktiska placeringskostnaden gällande ensamkommande flyktingbarn medför ett underskott om 1,6 mnkr och att den faktiska kostnaden avseende handläggning av dessa ärenden medför ett underskott om 0,8 mnkr. Ytterligare en kostnadsdrivande effekt som de ensamkommande flyktingbarnen medför är ökade kostnader för fritidsgårdar och medborgarkontor då det varit nödvändigt att öka bemanningen vid dessa verksamheter.

För månaderna okt-dec 2015 skulle förvaltningen få ersättning med 1 900kr/dygn från Migrationsverket för asylboende. På grund av de ändrade reglerna får förvaltningen endast de faktiska kostnaderna vilket ger ett underskott på 1,4 mnkr.

Förvaltningen kommer att fortsätta att arbeta med att omplacera från HVB och jourhem till familjehem.

Barn och ungdom

Antal helårsplatser	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
§ 12 Hem	1	4	2,4
HVB-hem	8	8	9,4
Stödboende	1,6	10	6,9
Jourhem	23	33	32,3
Ensamkommande flyktingbarn	-	233	226

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta prognostiserar ett resultat i balans med budget. Under perioden januari-augusti har förvaltningen haft extrakostnader på grund av städning och sanering vid boplatser om ca 0,5 mnkr. Den prognostiserade kostnaden för hela året är 0,8 mnkr. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om budgetjustering för dessa kostnader i enlighet med instruktioner från stadsledningskontoret. Se även avsnittet *budgetjusteringar*.

Belopp i mnkr	Budget	Bokfört augusti	Prognos	Budgetjusteringar	Avvikelse
Avskrivningar	5,4	3,3	5,9	0,5	0
Internränta	0,9	0,5	0,8	0	0
Totalt	6,3	3,8	6,7	0,5	0

I takt med ökade investeringar inom stadsmiljöverksamheten ökar också kostnaderna för avskrivningar och internränta.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 18,3 mnkr såväl före som efter resultatdispositioner. Detta givet antagandet att antalet inskrivna barn ökar under senare delen av året. Överskottet beror primärt på lägre lokalkostnader, bland annat på grund av framflyttade startdatum för nyproducerade förskolor.

Barnomsorgsgarantin uppnås.

Förskoleverksamhet

Antal inskrivna barn	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
1-3 år fsk	971	1 377	1 063
4-5 år fsk	1 634	1 064	1 507
1-3 år fdh	0	0	0
4-5 år fdh	0	0	0
Allmän fsk	14	11	14
Totalt	2 619	2 452	2 584
Inskrivningsgrad	2016		
Barn 1-5 år	89%		

Äldreomsorg

Äldreomsorgen prognostiserar ett underskott före åtgärder och efter resultatdispositioner om 8,5 mnkr samt 4,2 mnkr efter åtgärder och resultatdispositioner. Underskottet hänför sig huvudsakligen till beställarenheten. Ansökningarna till vård- och omsorgsboenden (VoB) har minskat något under året. Antalet boende vid VoB har fortsatt minska under året från 502 i januari till 487 i augusti. Det är en något långsammare minskning än befolkningsprognosen. Kostnaden för hemtjänst har ökat under perioden maj-augusti. Kostnadsökningen beror delvis på att de som redan har hjälp har fått mer omfattande insatser. Förvaltningen följer upp pågående åtgärder veckovis och kan konstatera att åtgärderna ger effekt men inte den utsträckning som krävs för att nå målet om budgetbalans.

Insatser enligt SoL för äldre

	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
Hemtjänst (antal beställda Dagtimmar)	38 552	46 014	38 679
Hemtjänst (antal personer)		1 334	1 323
Servicehus (antal timmar)	6 100	6 248	5 238
Servicehus (antal personer)		107	110
Vård- och omsorgsboende (antal heltidsplatser)	478	487	498

Utförare äldreomsorg

Koppargårdens vård- och omsorgsboende samt Liviagården prognostiserar ett resultat i balans. Skolörtens servicehus samt Skolörtens vård- och omsorgsboende prognostiserar ett underskott före åtgärder, på grund av låg beläggningsgrad och förlorade restaurangintäkter.

De två hemtjänstenheterna, Hässelby hemtjänst och Vällingby hemtjänst, redovisar en budget i balans efter åtgärder. Enheterna har arbetat målmedvetet för att optimera scheman och bemanning för att öka andelen utförd tid.

Ett överskott uppstår då Liviagårdens resultatfond avvecklas i enlighet med nämndens beslut i verksamhetsplan för 2016.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett underskott om 14,1 mnkr före åtgärder och 9,1 mnkr efter åtgärder, vilket enbart hänförs till beställarenheten.

Beställarenhetens underskott beror primärt på en fortsatt ökad ärendemängd gällande insatser enligt SoL. Under perioden har det tillkommit ett flertal personer med stora omvårdnadsbehov vilket belastar det fasta anslaget. Schablonersättningen täcker inte fullt ut kostnaderna för insatser enligt LSS. Denna del av underskottet har minskat de senaste åren till följd av ett aktivt arbete med att omförhandla priser och där det är möjligt att erbjuda byte till utförare som ingår i stadens valfrihetssystem. En kostnadsdrivande effekt för beställarenheten är att ett antal verksamheter som har varit upphandlade övergår i kommunal regi under året. Detta innebär ökade kostnader för beställarenheten om ca 4 mnkr per år då den avtalade kostnaden för dessa verksamheter understigit de schablonbelopp som förvaltningen erhållit. Arbetet med beslutade budgethållningsåtgärder fortgår enligt plan.

Enheten för personlig assistans, gruppboenden Backlura, samt grupp- och servicebostäderna Granskogsvägen, Mäster Karl, Kannjutargränd och Rabattvägen, prognostiserar sammantaget ett överskott om 1,0 mnkr efter effektiviseringsåtgärder.

Insatser stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antal personer/timmar	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
Hemtjänst (antal beställda Dagtimmar)	3830	4 465	4 380
Hemtjänst personer	165	162	158
Personlig assistans LSS timmar	1560	3 137	2 913
Barn- och vuxenboende (antal personer)	129	132	129
Daglig verksamhet (antal personer)	286	303	289

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott om 5,6 mnkr efter åtgärder. Enheten prognostiserar ett underskott för handläggning om 2,1 mnkr före åtgärder. Antal hushåll är för juli 835 st och preliminärt för augusti månad 831 st. Hushållen fortsätter att minska och jämfört med juli 2015 är det en minskning av 176 hushåll. En stor del av minskningen av hushåll kan hänföras till att det är färre arbetslösa som uppstår försörjningsstöd. Medelbidraget per hushåll är 8 259 kr/månad för stadsdelsområdet vilket är lägre än genomsnittet 8 702 kr/månad för staden totalt. Enheten fortsätter arbeta med redan beslutade åtgärder då dessa har

givit goda resultat. Därutöver kommer förvaltningen att ha ytterligare en arbetsmarknadsåtgärd, "Extra tjänster", genom arbetsförmedlingen. Åtgärden innebär att 30 långtidsarbetslösa erhåller arbete och ersättning upp till två år för att bryta arbetslösheten och få möjlighet till egen försörjning.

Ekonomiskt bistånd

	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
Antal hushåll	975	831 (prel)	899
Kostnad (tkr/mån)	8258	6 726	7 548

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Verksamhet för barn, kultur och fritid prognostiserar ett överskott om 1,8 mnkr. Överskottet beror bland annat på att parklekarna har fler barn med korttidstillsyn samt att en skola nyttjar parklekslokalen för mellanstadieverksamhet under en ombyggnadsperiod. Även senarelagd rekrytering av ett par tjänster samt att kostnader för skadegörelse varit lägre än budgeterat har bidragit till överskottet. Ett ökat antal ensamkommande ungdomar har bidragit till ett högre besökarantal och en mer utmanande miljö på fritidsgårdarna. En konsekvens av detta är att bemanningen på fritidsgårdarna har förstärkts med tre resurser med ökade kostnader som följd. Vidare kommer Grimstahörnan under ledning av Fritid Stockholm AB att bedriva fritidsverksamhet tre kvällar i veckan vilket ökar kostnaden under hösten.

Kollo

Förvaltningen tilldelades i samband med tertialrapport 1 0,8 mnkr utöver ursprunglig budgetram för kolloverksamhet. Utöver kostnaden för traditionellt kollo har medel fördelats till dagkolloverksamhet inom stadsdelsområdet. Under våren tilldelades förvaltningen 1,2 mnkr i riktat statsbidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) för att genomföra sommaraktiviteter för ungdomar mellan 6-15 år vilket har möjliggjort en utökad sommarverksamhet i förhållande till tidigare år. Se även bilaga.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett överskott om 0,4 mnkr.

Arbetsmarknadsinsatser

Antal helårsplatser	Budget 2016	Utfall 2016	
		Aug	Snitt/år
OSA	25	18	21
Visstidsanställningar	16	16	20
Feriearbeten inkl budgetjust 9 mnkr	900		

Särskilda satsningar

Satsningar i KFs budget 2016 (staden totalt)	Hässelby-Vällingbys satsningar
Förskola	
Schablonökning (2,2 %)	Schablonökningen täcker delvis årets pris- och löneökning
Antal inskrivna barn per årsarbetare	Ingen satsning

Satsningar i KFs budget 2016 (staden totalt)	Hässelby-Vällingbys satsningar
Andelen ekologisk mat ska öka på stadens förskolor	Andelen ekologisk mat ökar. Under första tertialet var 37,6 % av inköpta livsmedel ekologiska
Höjd socioekonomisk ersättning 30,3 mnkr	Ökat anslag till enheterna med 2,9 mnkr
Fortsatt satsning på vidareutbildning av förskolans personal för att öka andelen förskollärare 21,6 mnkr	18 personer går erfarenhetsbaserad utbildning till förskolelärare
Barn, kultur och fritid	
Fler mötesplatser för unga 6 mnkr	Stadsdelen har erhållit 0,6 mnkr. Utökad verksamhet Grimstahörnan och Vita Villan.
Insatser för att stärka ungas organisering och öka kunskaperna om mänskliga rättigheter 3 mnkr	Stadsdelen har erhållit 0,3 mnkr i tilldelning. Utveckling av ungdomsforum och kartläggning av ungas organisering.
Fler parklekar 3 mnkr	Stadsdelen har erhållit 0,3 mnkr. Ökat öppethållande på helger.
Individ- och familjeomsorg	
Förstärkning barn och unga 95 mnkr	Stadsdelen har erhållit 10,5 mnkr. Förstärkningen täcker delvis kostnadsökningen i form av ökat antal anställda och kostnader för placeringar som varit nödvändiga till följd av ökad ärendemängd.
Förstärkning handläggning vuxen/missbruk 6 mnkr	Stadsdelen har erhållit 0,6 mnkr. Förstärkningen täcker delvis faktisk kostnadsökning.
Förstärkning handläggning socialpsykiatri 6 mnkr	Stadsdelen har erhållit 0,6 mnkr. Förstärkningen täcker delvis faktisk kostnadsökning.
Höjd ersättning utförare inom socialpsykiatri 3,2 %	Beställare: Kompenseras för prisökningen
Förstärkning arbete mot våld i nära relationer 3 mnkr	Hässelby-Vällingby erhållit 0,3 mnkr. Utbildningsinsatser för medarbetare inom äldreomsorg samt stöd- och service till personer med funktionsnedsättning.
Äldreomsorg	
Höjning av hemtjänstpeng 2,0 %	Beställare: kompenseras för prisökningen Utförare: Täcker delvis årets pris- och löneökning
Höjning av peng för dagverksamhet 2,0 %	Beställare: kompenseras för prisökningen Utförare: Täcker delvis årets pris- och löneökning
Ökade resurser biståndsbedömning inom hemtjänst och boende 52 mnkr	Utökning med 2,0 tjänst
Fria broddar, försök 2 mnkr	Fördelas hösten 2016.
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	
Höjd schablon 2 %: Vuxen- & barnboende, daglig verksamhet och korttidshem	Beställare: kompenseras för prisökningen Utförare: Täcker delvis årets pris- och löneökning
Höjd ersättning personlig assistans 8,2 mnkr	Motsvarar faktiska prisökningar
Demokrati- och utvecklingsarbete	
Fördelat till stadsdelsnämnderna, 60,0 mnkr	Hässelby-Vällingby har erhållit 6,5 mnkr. Förvaltningen har själv tillfört ytterligare 2,7 mnkr genom omfördelning från andra verksamhetsområden. Finansierar medborgarkontoret/Bibblerian i Hässelby gård (2,8 mnkr), Grimstahörnan (0,5 mnkr), Vita Villan (0,4 mnkr) och medborgarvårdarna (3,0 mnkr). Dessutom finansieras demokratirådet (0,1 mnkr), utökade öppettider vid mötesplatsen Växthuset (0,2 mnkr), demokratifortbildning (0,5 mnkr), medborgardialoger (0,5 mnkr) samt arbetet med lokal utvecklingsplan (0,7 mnkr) och andra demokratifrämjande åtgärder (0,5 mnkr)

Resultatenheter

Resultatenhetens namn (Intraprenader anges särskilt)	Resultat- enheternas bruttbudget 2016	Varav 5 % av resultat- enheternas bruttbudget 2016	Resultat- enheternas resultat från 2015 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2016 (exkl. resultatfond) Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad ackumulerad resultatöverföring till 2017 Överskott (+) Underskott (-)
nr	2	3	4	5	6
Förskolor					
301 Grimsta förskolor	37 730	1 887	-1 313,0	0	1 313
302 Vällingby förskolor	20 979	1 449	-2 137,0	0	2 137
303 Räckstä förskolor	40 807	2 040	-3 149,0	0	3 149
304 Näksta förskolor	31 010	1 551	-3 029,0	0	3 029
305 Björnboda-Sörgården förskolor	33 504	1 675	-3 204,0	0	3 204
309 Maltesholm-Smedshagen förskolor	20 374	1 419	-3 026,0	0	3 026
310 Lovisekund förskolor	29 496	1 475	-1 059,0	0	1 059
311 Hässelby Gård förskolor	25 355	1 268	-2 262,0	0	2 262
312 Trollboda-Smedshagen förskolor	20 256	1 413	-2 661,0	0	2 661
314 Hässelby Nora förskolor	30 955	1 548	-1 886,0	0	1 886
		0			
Äldreomsorgen					
558 Skolortens servicehus	41 065	2 053	-3 815,0	0	3 815
566 Profilboendet Liviagården (avvecklat som resultatenhet vid årsskiftet 2015/2016)		0	-2 016,0		0
		0			
		0			
		0			
		0			
		0			
Samman resultatenheter	355 539		-30 437	0	28 421

Förskoleverksamhet

Förvaltningen har 10 förskoleenheter som samtliga är resultatenheter. Sammantaget överfördes ett överskott om 24,6 mnkr från 2015 till 2016. För 2016 prognostiseras inget uttag ur fonderna. Till 2017 prognostiseras därför en fond om 24,6 mnkr att överföras.

Äldreomsorg

Förvaltningen har en resultatenhet inom äldreomsorg. Sammantaget överfördes ett överskott om 5,8 mnkr från 2015 till 2016. I samband med bokslutet 2015 avvecklades Liviagården som en resultatenhet varför dess fondmedel om 2,0 mnkr faller ut under 2016. För 2016 prognostiseras inget ytterligare uttag ur fonderna. Till 2017 prognostiseras därför en fond om 3,8 mnkr att överföras.

Investeringar

Prognos per augusti 2016 (mnkr, netto)	Justerad budget	Bokfört	Prognos	Avvikelse T2	Avvikelse T1
Investeringar	39,0	11,9	39,0	0,0	0,0
varav stadsmiljöverksamhet	30,2	9,6	30,2	0,0	0,0
varav inventarier och maskiner	8,8	2,3	8,8	0,0	0,0

Investeringar avseende stadsmiljö prognostiseras i balans med budget.

I avstämningsärendet beviljades nämnden investeringsmedel om 5,0 mnkr avseende tillgänglighetsinvesteringar, 3,5 mnkr avseende reinvesteringar samt 1,4 mnkr avseende klimatinvesteringar. Däremot beviljades inte ansökningarna avseende ombudgetering av investeringsmedel som nämnden ansökte om i samband med verksamhetsberättelsen 2015 vilket medförde att den pågående reoveringen av Ådalens plaskdamm saknade finansiering. Av den anledningen stoppades delar av årets planerade investeringar tills dess att finansieringsfrågan avseende Ådalens plaskdamm var löst då dessa investeringsmedel kunde tvingas tas i anspråk för att betala för plaskdammen. Efter samråd med stadsledningskontoret i frågan ansökte nämnden om tillgänglighetsinvesteringsmedel om 9,6 mnkr i samband med tertialrapport 1 för att säkerställa finansieringen av Ådalens plaskdamm. Samtidigt ansökte nämnden om ytterligare klimatinvesteringsmedel om 1,3 mnkr för fortsatt byte av belysningsarmaturer i förvaltningens lokaler. Bägge dessa budgetjusteringar beviljades varför de investeringar som tidigare stoppades nu kan slutföras enligt plan.

Investeringar avseende maskiner och inventarier prognostiseras i balans med budget.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inte haft några sådana projekt under året.

Omslutningsförändringar

I verksamhetsplanen och tertialrapport 1 anmälde förvaltningen justerad omslutning av budgeten med sammanlagt 255,7 mnkr. Förvaltningen anmäler i detta ärende ytterligare omslutningsjusteringar:

- Nämnd- och förvaltningsadministration 1,6 mnkr
- Individ- och familjeomsorg 20,7 mnkr
- Förskoleverksamhet 0,8 mnkr
- Äldreomsorg 1,0 mnkr
- Stöd och service till personer med funktionsnedsättning 2,3 mnkr
- Kultur- och föreningsverksamhet 1,5 mnkr
- Ekonomiskt bistånd 0,4 mnkr

TOTALT 28,3 mnkr.

Budgetjusteringar

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

Drift

- Kostnader utöver driftavtal, för extra städinsatser och sanering i samband att det sover fattiga EU-migranter i parkerna, har i år hittills uppgått till 0,5 mnkr. Prognostiserad helårskostnad är

0,8 mnkr. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om budgetjustering för dessa kostnader i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar.

-Kostnaden avseende avskrivning av parkinvesteringar prognostiseras blir 0,5 mnkr högre än nuvarande budget. Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om budgetjustering för denna kostnad i enlighet med överenskommelse med stadsledningskontoret.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 103,6 mnkr jämfört med samma period 2015.

Tillgångar (mnkr)	31/8 2015	31/8 2016
Anläggningstillgångar	64,7	83,8
Kundfordringar	10,0	10,3
Diverse kortfristiga fordringar	61,5	68,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	41,6	129,3
Kassa och bank	0,3	0,2
Summa tillgångar	178,2	291,9

Anläggningstillgångar har ökat 19,1 mnkr på grund av ökade investeringar.

Kassa och bank har minskat med 0,1 mnkr på grund av minskade inbetalningar till stadsdelsnämndens plusgiro.

Kundfordringar har ökat med 0,3 mnkr, beror mestadels på ökade externa projektmedel.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 87,7 mkr. Främst beroende på upplupna intäkter från Migrationsverket samt ökade hyreskostnader för nya förskolor och andra lokaler.

Skulder och eget kapital (mnkr)	31/8 2015	31/8 2016
Eget kapital	-51,1	-139,4
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,3	-0,2
Leverantörsskulder	-45,7	-56,1
Moms och särskilda punktskatter	-0,1	-0,2
Övriga kortfristiga skulder	-0,0	0,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-81,0	-96,4
Summa skulder och eget kapital	-178,2	-291,9

Eget kapital ha ökat med 88,3 mnkr som en följd av förändringarna i balansräkningen.

Leverantörsskulder har ökat med 10,4 mnkr på grund av att en del fakturor inkom sent till förvaltningen. Det beror delvis på att förvaltningen uppmanat leverantörer att skicka fakturor

så fort som möjligt i samband med bokslut.

Moms och särskilda punktskatter har ökat med 0,1 mnkr.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 15,4 mnkr. Förvaltningen bedömer att det intensifierade arbetet med att söka rätt på upplupna kostnader har givit resultat. Ytterligare en bidragande faktor är volymökningen gällande ensamkommande flyktingbarn.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål hanteras enligt förvaltningens riktlinjer. De utreds och analyseras på respektive enhet i syfte att se över om arbetssätt eller rutiner behöver förändras. Respektive enhet återkopplar till den som lämnat synpunkter eller klagomål.

I tabellen nedan redovisas antal synpunkter och klagomål sedan januari 2016 fördelat utifrån verksamhetsområde. Därefter beskrivs inkomna synpunkter och klagomål under respektive verksamhetsområde

Beskrivning av synpunkter och klagomål

Förskola

Bland inkomna synpunkter finns även beröm och positiva omdömen. Samarbetet mellan hem och förskola samt förskolans pedagogiska miljö är områden som speciellt lyfts fram av föräldrar. Klagomål som berör bemötande har följts upp genom samtal med föräldrar. De inkomna klagomålen har enligt förskoleenheterna skapat en större medvetenhet kring de delar av verksamheten som behöver utvecklas för bättre måloppfyllelse.

Individ- och familjeomsorg

Klagomålen avser bemötande och utförande av insatser. Klagomålen följs alltid upp av enhetschef eller biträdande enhetschef. Ett ständigt pågående arbete är att förbättra tillgängligheten såväl på telefon som att erbjuda tid för besök. Bemötande är också ett område som återkommande diskuteras med medarbetarna.

Beställare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

De flesta klagomål som inkommit till enheterna gäller tillgänglighet och bemötande. Enhetscheferna tar upp inkomna synpunkter och klagomål på enheten, antingen direkt med berörda personer eller vid arbetsplatsträff om det gäller något generellt. För att söka eventuella samband mellan inkomna klagomål, sammanställer och analyserar enheterna dessa. Resultat och eventuella åtgärder redovisas i tertial 1, 2 samt i verksamhetsberättelsen

Utförare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

De flesta klagomål som inkommit till enheterna gäller bemötande och insatsens utförande. Enhetscheferna tar upp inkomna synpunkter och klagomål på enheten, antingen direkt med berörda personer eller vid arbetsplatsträff om det gäller något generellt. För att söka eventuella samband mellan inkomna klagomål, sammanställer och analyserar enheterna dessa. Resultat och eventuella åtgärder redovisas i tertial 1, 2 samt i verksamhetsberättelsen

Stadsmiljö

De synpunkter och klagomål som inkommit mellan april till augusti rörande parkskötseln har de flesta handlat om träd och buskar som skuggar och skymmer utsikt. Även synpunkter rörande högt gräs har varit vanligt förekommande. Det har även inkommit klagomål om att besökare eldar på standbaden och det inkommer även många synpunkter rörande bosättningar.

Totalt från 1 januari 2016 har 2623 synpunkter och klagomål inkommit via Trafik Stockholm, Synpunktportalen, telefon, direktadresserade mail och mail till funktionsbrevlåda. Synpunkterna har inkommit uppdelade enligt nedan.

Trafik Stockholm: 1258

Synpunktportalen: 695

Telefon: 400

Mail: 400

Antal synpunkter och klagomål tertiäl 2 2016							
Verksamhet	Tillgänglighet	Bemötande	Insatsens utförande	Verksamhetens innehåll	Yttre miljö	Övrigt	Totalt
Förskola		1	3				4
Individ och familjeomsorg	1	5	3	1			10
Beställare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.	4	6	3	1		4	11
Utförare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.	4	8	11	2		3	20
Stadsmiljö					2623		951